

วิทยานิพนธ์เรื่อง	ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับบัตรเครดิต : ศึกษากรณี
นักศึกษา	บัตรเครดิตที่ออกโดยธนาคารพาณิชย์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ณัฐกานต์ ประยูรหงษ์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	รองศาสตราจารย์ อาภัสสร จันทวิมล
หลักสูตร	รองศาสตราจารย์ ดร.กัลยา ตันศิริ
พ.ศ.	นิติศาสตรมหาบัณฑิต
	2555

บทคัดย่อ

ปัจจุบันบัตรเครดิตได้เข้ามามีบทบาทและความสำคัญในการใช้ชีวิตประจำวันของประชาชนเป็นอย่างมาก โดยบัตรเครดิตถือว่าเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการแทนการใช้เงินสด เนื่องจากความสะดวกสบายจากการใช้บัตรเครดิต ทำให้ปริมาณผู้ถือบัตรเครดิตมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นในทิศทางเดียวกับปริมาณการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจบัตรเครดิตที่เป็นธนาคารพาณิชย์ และผู้ประกอบการบัตรเครดิตในภาคเอกชนต่างมุ่งความสนใจที่จะเข้ามาประกอบธุรกิจบัตรเครดิตโดยเป็นผู้ให้บริการออกบัตรเครดิต ซึ่งการประกอบธุรกิจที่เกิดขึ้นจากการใช้บัตรเครดิตนั้นย่อมส่งผลกระทบต่อระบบสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการวางมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต เพื่อที่จะเป็นการสร้างมาตรฐานให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการประกอบธุรกิจบัตรเครดิตในประเทศไทย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาถึงปัญหากฎหมายเกี่ยวกับบัตรเครดิต โดยมุ่งเน้นศึกษากรณีบัตรเครดิตที่ออกโดยธนาคาร ในเรื่อง การกำหนดความหมายของบัตรเครดิต คุณสมบัติของผู้บริโภคในสัญญาบัตรเครดิตและเงื่อนไขในสัญญาบัตรเครดิต การควบคุมดอกเบี้ยและเบี้ยปรับในการทำสัญญาบัตรเครดิต และกระบวนการฟ้องคดีผู้บริโภค

โดยในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการใช้บัตรเครดิตในประเทศไทย โดยศึกษาจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประมวลกฎหมายอาญา พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2541) พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจบัตรเครดิตของธนาคารพาณิชย์ ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย

เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจบัตรเครดิตสำหรับผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิต ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่องกิจการที่ต้องขออนุญาตตามข้อ 5 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 58 และร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต พ.ศ. ... ซึ่งร่างโดยกระทรวงการคลัง ปี พ.ศ. 2555 รวมทั้งได้ศึกษาเปรียบเทียบกับมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับบัตรเครดิตของต่างประเทศ คือ ประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศสาธารณรัฐฝรั่งเศส

จากการศึกษาพบว่า ประเทศไทยยังไม่มีมาตรการทางกฎหมายที่ใช้บังคับเกี่ยวกับบัตรเครดิตโดยตรง คงมีเพียงกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการบังคับใช้กับบัตรเครดิตเท่านั้น ประกอบกับปัจจุบันมีการใช้บัตรเครดิตกันอย่างแพร่หลาย แต่ยังไม่มีการดำเนินการคุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับการใช้บัตรเครดิตไว้เป็นการเฉพาะ ดังนั้นเพื่อเป็นการสร้างมาตรฐานในการคุ้มครองผู้บริโภคจากการใช้บัตรเครดิตเพื่อให้ผู้ถือบัตรเครดิตได้รับความเป็นธรรมและป้องกันการเกิดผลกระทบทางสังคมและต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม และให้การกำกับดูแลการประกอบธุรกิจบัตรเครดิตเป็นไปในมาตรฐานเดียวกัน จึงควรมีการเสนอให้มีพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต พ.ศ. ... ขึ้นเพื่อใช้บังคับกับการประกอบธุรกิจบัตรเครดิตโดยตรงต่อไป

THESIS TITLE	LEGAL PROBLEMS ON CREDIT CARD : CASE STUDY OF CREDIT CARD ISSUED BY COMMERCIAL BANK
STUDENT	NATTHAKAN PRAYOONHONG
THESIS ADVISOR	ASSOC. PROF. ARBHAS CHANDAVIMOL
THESIS CO-ADVISOR	ASSOC. PROF. DR. KALAYA TANSIRI
LEVEL OF STUDY	MASTER OF LAWS
YEAR	2012

ABSTRACT

At present a credit card plays a greatly important role in people's daily life. A credit card is considered as a medium for exchanging goods and services instead of paying by cash. Due to the convenience when using a credit card, a number of credit card holders increase in the same way as a volume of payment via credit card. As a result, credit card business operators in a commercial bank sector and in a private sector pay attention to enter into the credit card business as a credit card issuer. This type of business causes impacts to social and economic system of the country. It is therefore necessary to adopt some legal measures concerning credit card business in order to standardize the credit card business for every relating sector in Thailand.

In this thesis, the author aims to study legal issues on a credit card. Strictly speaking, it focuses on a case study of credit cards issued by bank concerning a definition of a credit card, qualification of a consumer in a credit card agreement, conditions in a credit card agreement, controlling of interest and contractual penalty therein and a consumer case complaint.

This author also analyzes legal measures on using a credit card in Thailand by examining the Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2550 (2007), the Civil and Commercial Code, the Penal Code, the Consumer Protection Act B.E. 2522 (1979) (amended by the Act No. 2 B.E. 2541 (1998)), the Consumer Case Procedure Act B.E. 2551 (2008), the Financial Institution Business Act B.E.2551 (2008), the Bank of Thailand Notification re: Criteria, Procedure and Condition on Operating Credit Card Business of Commercial Bank, the Bank of Thailand Notification re: Criteria, Procedure and Condition on Operating Credit Card Business of Credit Card Business Operator, the Ministry of Finance Notification re: Categories of

Business Required Permission under Section 5 of the Notification of the Revolutionary Council No. 58 and lastly the draft Credit Card Business Bill B.E....., drafted by the Ministry of Finance in 2012. Moreover, the author comparatively studies legal measures regarding credit card of foreign countries i.e. the United States and France.

The study finds that Thailand has not had any legal measure directly enforcing a credit card. However, there are some relevant laws. There is not any specific measure to protect consumers about credit card even though a credit card is widely used nowadays. In order to create the same standard concerning consumer protection against credit card; bring fairness to credit card holders and prevent any impact to Thai social and economic system, the Credit Card Business Bill B.E....., regulating the credit card business directly, should be legislated.